

„Šimtą kartų tvirtesni nei pienas“ (B. Krivickas)

Petras Gedvilas, Šilalės r. Kaltinėnų Aleksandro Stulginskio gimnazija,
lietuvių kalbos mokytojas ekspertas

Pasirinkimo situacija

- ▶ Pokario metai Lietuvai skaudesni už karą.
- ▶ Heroiško bandymo pasipriešinti okupacijai metai.
- ▶ Žudymo, smurto, deportacijų metai.
- ▶ Lietuva neteko (per karą ir pokarį) maždaug kas ketvirto žmogaus.
- ▶ Daugiau kalbėjosi ginklai negu žmonės.
- ▶ Pasirinkimas: Lietuva tarsi išėjo pati iš savęs- į mišką, į tremtį, į emigraciją ir į kolūkių.

Kareiviškės vienkiemis

1947 m. birželio 2 d. Kareivų (Kareiviškės) vienkiemyje prie Pašilės buvo nužudyti aštuoni Žemaičių apygardos Šatrijos rinktinės partizanai. Tąkart čia buvo apsistojęs kovotojų būrys, vadovaujamas Vlodo Budgino-Drąsučio. Vietos gyventojas M. apie tai pranešė Kaltinėnų sribams. Pasitelkę naikintojų iš kitų valsčių jie netikėtai užklupo partizanus ir šie nespėjo rimčiau pasipriešinti. Beveik visas būrys žuvo, Steponas Rimkus-Gintaras pateko nelaisvėn. Kaltinėnuose išniekinti rezistentų kūnai buvo užkasti miestelio pakraštyje, pelkėje.

Toje pat pelkėje buvo rasti ir kartu su šatrijiečiais perlaidoti visai kito dalinio, Kęstučio apygardos Aukuro rinktinės Lukšto būrio partizano Vytauto Astrausko-Linksmučio palaikai. Devyniolikmečio kovotojo žūtis - liūdnas įvykis, tačiau V. Astrausko pavardė susijusi ir su bene sėkmingiausia Šilalės krašto partizanų operacija. 1948 m. spalio 17 d. Tūjainių kaime, esančiame septyni kilometrai į pietryčius nuo Kaltinėnų, buvo apsistojęs Aušrelės būrys ir dalis Lukšto būrio, iš viso 17 vyrų. Netikėtai juos puolė Kaltinėnų sribai. Partizanai nesutriko, perėjo į puolimą ir privertė priešus bėgti. Kautynėms pasibaigus paaiškėjo, kad nukauti devyni sribai, o tarp partizanų žuvo tik Linksmutis.

Kareiviškės vienkiemis

Kareiviškėse nužudyti partizanai palaidoti Kaltinėnų kapinėse

Tūjainiai

Partizano Vytauto Astrausko-Linksmučio žūties vieta

Kaltinėnų kapinės

Kaltinėnų kapinės

Atgimimo metais čia perlaidoti Kęstučio apygardos Aukuro rinktinės partizanai Jonas Galminas-Putinas, Evaldas Stelmokas-Šilas ir Jonas Poška-Kęstutis. 1948 m. balandžio 21 d. jie žuvo ir buvo užkasti prie Lomių esančiame Šakviečio-Kasbarynų miške.

Putvinskių kaimas

„Į juodą kraują vyšnios žiedelių/ Baltų baltų prisnigo.../ Ir tavo kelias,
keliautas kelias,/ Toks tyras kaip tas žiedas“

Kaltinėnai

Kaltinėnų Aleksandro Stulginskio gimnazija

Kryžkalnis

Pranešimą rengė ir fotografavo **Petras Gedvilas**, Šilalės r. Kaltinėnų Aleksandro Stulginskio gimnazijos lietuvių kalbos mokytojas ekspertas.

Talkino:

1. **Lukas Pundinas**, IIg kl.
2. **Paulius Lapinskas**, IIg kl.
3. **Akvilė Čerškutė**, IIg kl.
4. **Deividas Gedvila**, IVg kl.

Informacijos šaltiniai:

1. **Danutė Juzefa Gedvilienė** (autentiški prisiminimai)
2. **Vytenis Almonaitis, Junona Almonaitienė. Lietuvos laisvės kovų paminklai**